

A Fővárosi Ítéletábra a dr. Virágh Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. jogtanácsos által képviselt ... Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság alperes ellen kártérítési kötelezettség fennállásának megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. február 22. napján kelt 32.G.42.771/2016/8. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes kártérítési kötelezettséggel tartozik azon összegért, amelyet a ... Invest Kft. önként nem teljesít és amely összeg a ... Invest Kft.-től a bírósági végrehajtás keretében nem hajtható be, vagy az a felszámolási eljárás során nem kerül kielégítésre. Keresetét a Pp. 123. §-ára hivatkozással tartotta fenn. Előadta, hogy a ... Invest Kft.-vel 2010. augusztus 24. napján generálkivitelezői szerződést kötött, mely alapján az őt megillető vállalkozói díj érvényesítése iránt indított peres eljárást. Ebben azonban csak évek múlva várható jogerős ítélet, és még hosszabb idő szükséges a végrehajtási eljárás befejezéséhez. Állította, hogy a ... Invest Kft. részére a beruházáshoz kölcsönt nyújtó alperesnek kötelessége lett volna biztosítani, hogy az általa kiállított számlák teljes egészében kifizetésre kerüljenek. Az alperessel szemben marasztalást azért nem kérhet, mert a ... Invest Kft.-vel szembeni per, és így a végrehajtási eljárás sem fejeződött be.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a megállapítási kereset feltételei nem állnak fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 forint perköltséget.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a felperes és a ... Invest Kft. között 2010. augusztus 24. napján vállalkozási szerződés jött létre a Budapest, kerület ... u. 12-18. szám alatt megvalósítandó ... Hotel és Vendéglő teljes körű generálkivitelezési munkáinak elvégzésére. A felek a szerződésben rögzítették, hogy a szerződés akkor lép hatályba, ha a ... Invest Kft. átadja a felperes részére a beruházás finanszírozását biztosító hitelszerződéseket. A ... Invest Kft. és az alperes között a generálkivitelezői vállalkozási szerződés finanszírozására kölcsönszerződések jöttek létre, melynek keretében az alperes a ... Invest Kft.-nek 470.000.000 forint és 280.000.000 forint kölcsönt nyújtott.

A határozata jogi indokolásában kifejtette, hogy a Pp. 123. §-a szerint a megállapítási kereset indításának két feltétele van; a jogvédelem szükségessége vagyis az, hogy a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, másrészt a teljesítés követelésének kizártsága. E két feltétel konjunktív jellegű, azaz a megállapítási kereset megindításakor mindkettőnek egyidejűleg és együttesen kell fennállnia. A felperes a jogvédelem szükségességét abban jelölte meg, hogy közte és a ... Invest Kft. között folyamatban levő perben ítélet még nem született, továbbá amennyiben megvárná a per és a végrehajtási eljárás befejezését, vagy a felszámolási eljárás lefolytatását, abban az esetben az alperes ellen indítandó marasztalási perben a kereset bizonyítása már lehetetlen lenne, és számítani lehet arra is, hogy az alperes kivonul Magyarországról. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem alapítják meg a jogvédelem szükségességét a megjelölt okok, nincs olyan joga a felperesnek, amely az alperessel szemben megóvásra szorul. Nem osztotta azon álláspontot sem, hogy a felperes a jogviszony természeténél fogva, illetve azon okból, hogy a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban levő per még jogerősen nem fejeződött be, nem terjeszthet elő marasztalásra irányuló kereseti kérelmet az alperessel szemben. Semmi nem zárja ki, hogy a felperes az alperessel szemben marasztalási keresetet terjesszen elő, bár az kétségtelen, hogy kártérítési kötelezésnek nincs helye, mert a kárnak be kell következnie, annak összegszerűen meghatározhatónak kell lennie.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte annak megváltoztatását, a keresetnek való helyt adást, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 123. §-át, továbbá az elutasító döntésének alapjául felhozott indokait csak állította, azokat semmiféle magyarázattal nem támasztotta alá, s ezzel megsértette a Pp. 221. §-át is. Kifejtette, hogy a Pp. 123. §-a értelmében a megóvásra szoruló jogát az alperessel szembeni kárigény érvényesítése iránti jog jelenti. A kárigényének lényegét abban jelölte meg, hogy a ... Invest Kft. részéről a beruházás pénzügyi finanszírozása az alperes által nyújtott hitelből történt, s ezen hitel nyújtásának forrásául nagy részben az Új Magyarország Vállalkozásfejlesztési Hitelprogram alapján az MFB által az alperes részére biztosított pénzeszközök szolgáltak. A hitelprogram szabályai szerint az alperesnek kötelessége lett volna biztosítani, hogy az általa kiállított számlák teljes egészében kifizetésre kerüljenek. Az alperes ennek a kötelezettségének nem tett eleget, nem biztosította, nem is ellenőrizte a számlák teljesítését. A ... Kft. a kiállított számlák teljes összege után felvette az esedékes hitelösszegeket, de a felvett hitelből a részére még nem fizetett ki 226.345.478 forintot. Egyéb jogviszony hiányában az alperes csak kártérítési alapon, és a ... Kft. által meg nem fizetett számlákból csak azon összegekért tartozik helytállni, amelyek a ...tól Kft.-től a szükséges és lehetséges jogi eljárások igénybevételeivel sem lesznek behajthatóak, illetve a felszámolási eljárásban sem kerülnek kielégítésre. A kártérítési igényt addig nem tudja érvényesíteni az alperessel szemben, amíg a kár léte és annak pontos összege ismertté nem válik. Érvelése szerint nem akadályozza a megállapítási per megindításának és ez alapján az alperes helytállási kötelezettsége megállapításának az a körülmény, hogy a kára még nem következett be, jogerős ítélet még nem született, annak behajthatatlansága nem állapítható meg, továbbá a ... kft. felszámolása sem indult még meg.

A jogmegóvás szükségessége azért indokolt, mert az alperessel szembeni marasztalás iránti per indításához szükséges feltételek várhatóan hosszú idő múlva következnek be. A kár összegszerűségét akkor lehet meghatározni, ha a ... Kft. elleni per jogerősen befejeződik és jogerős határozatban megítélt teljes összeget vagy annak egy részét a ... Kft. nem fizeti meg, az a végrehajtási eljárásban sem kerül behajtásra vagy a felszámolási eljárásban kielégítésre. Jelenleg

még rendelkezésre állnak azon bizonyítási eszközök, amelyek bizonyítják az alperes kártérítési felelősségét, de a marasztalás iránti per indításáig még több év is eltelhet, s az időmúlás következtében a bizonyítás nagy valószínűséggel már lehetetlen lenne, illetve az igényérvényesítés nehézségbe ütközne, mivel a releváns iratok eltűnnének, megsemmisülnének, selejtezésre kerülnének, a tanúk már nem emlékeznek a történésekre, meghallhatnak, megbetegedhetnek, a kivitelezés tárgyát képező ingatlan árverés útján, vagy más módon értékesítésre, átépítésre kerülne. Számítani lehet továbbá arra is, hogy a marasztalási per megindíthatóságáig az alperes kivonul Magyarországról. Ezen okok közül mindegyik már önmagában is indokolja a jogmegóvás szükségességét.

Kifejtette, hogy az alperes a felróható magatartására tekintettel kártérítési felelősséggel tartozik a ... Kft.-vel szembeni perben hozandó jogerős ítéletben a javára megítélésre kerülő követelésnek azon részéért, amelyet a ... Kft. önként nem fizet meg, vagy az tőle nem hajtható be. Bejelentette, hogy időközben a ... Invest Kft. ellen a felszámolási eljárás megindult, továbbá a Fővárosi Törvényszék elsőfokú ítéletet hozott, amely a ... Kft.-t a részére 226.345.478 forint vállalkozói díj megfizetésére kötelezte.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helytálló és megalapozott indokolás mellett jutott arra a következtetésre, hogy nem állnak fenn a Pp. 123. §-a szerinti megállapítási kereset feltételei. A felperes által előadott egyetlen ok sem alapítja meg a jogvédelem szükségességét, továbbá nincs olyan joga a felperesnek, amely vele szemben megóvásra szorulna. Hivatkozott arra is, hogy a ... Invest Kft. felszámolásának az elrendelése, valamint a vele szemben született nem jogerős marasztaló ítélet sem változtat azon a tényen, hogy az elsőfokú ítéletben kifejtett indokok alapján a megállapítási kereset feltételei nem teljesülnek.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért azt az ítéletábra teljes körűen vizsgálta felül.

A fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére is irányult, a felperes arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megsértette indokolási kötelezettségét, mert az elutasító döntésének alapjául felhozott indokait csak állította, azokat magyarázattal, bizonyítékkal vagy jogszabállyal nem támasztotta alá. A fellebbezésben foglaltakkal szemben azonban megállapítható a határozatból, hogy az elsőfokú bíróság mely tényekre, jogszabályokra és jogi érvelésre (Pp. 123. §-ában rögzített konjunktív feltételek fennállásának hiányára) alapította döntését, az indokolási kötelezettségének ezáltal eleget tett. A később kifejtettekre is tekintettel a perben további bizonyítás nem szükséges, ezáltal az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése sem a Pp. 252. § (2), sem a (3) bekezdése alapján nem indokolt. Mindezekre tekintettel az ítéletábra a fellebbezést érdemben vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése is helyes. Az ítéletábra annak indokaival lényegében egyetért, de azt a fellebbezési érvekre is tekintettel az alábbiakkal egészíti ki, illetve pontosítja.

A per tárgya megállapítási kereset volt, ezért az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a Pp. 123. § szerinti feltételek bekövetkezését. A felperes a fellebbezésében a jogvédelmi érdeke körében fejtette ki, hogy „az alperessel szembeni kárigény (kártérítés) érvényesítése iránti” joga szorul megóvásra.

Részletezte, hogy az alperes mivel követett el jogellenes magatartást és arra utalt, hogy kár összege még nem állapítható meg, mert az alperes csak azzal az összeggel tartozik helytállni, amely nem behajtható a ... Invest Kft.-től, illetve a felszámolási eljárásban sem kerülne kielégítésre. Ez a jogi okfejtés azonban téves.

A felperes tényelődásából azt lehet megállapítani, hogy szerződésből eredő követelése van a ... Invest Kft.-vel szemben, és ugyanezen összeg vonatkozásában szerződésen kívüli kártérítési felelősségre hivatkozik az alperessel szemben. A ... Invest Kft.-től járó vállalkozói díj a vállalkozás teljesítésekor esedékes [régi Ptk. 397.§ (1) bekezdés], míg a kártérítés a kár bekövetkeztével válik esedékessé [régi Ptk. 360. § (1) bekezdés]. Amennyiben a felperes azt állítja, hogy a kára abból keletkezik, hogy nem jut hozzá a vállalkozó díjához, akkor ebből az is következik, hogy a kár akkor keletkezett, amikor a vállalkozói díj követelése esedékessé vált. A követelése tehát mind a szerződéses jogviszonyban álló ... Invest Kft.-vel, mind a szerződésen kívüli kárért esetlegesen felelős alperessel szemben lejárt, nincs ezért akadálya annak, hogy a felperes marasztalását kérjen. Nincs jelentősége annak, hogy a ... Invest Kft.-vel szemben a követelés behajtható-e. A szerződésen kívüli károkozót nem a keresetben lényegében kifejtett mögöttes felelősség terheli a szerződéses kötelezett által nem teljesített vállalkozói díjért, ennek az érvelésnek nincs jogszabályi alapja, azt a kereset és a fellebbezés nem is jelölte meg. A felperes nincs elzárva attól, hogy a ... Invest Kft. és az alperes egyetemleges marasztalását kérje, illetve akár együttesen, akár külön-külön perelje őket az előadott ténybeli és jogi alapon. Az esetleges egyetemleges marasztalás lényege a régi Ptk. 337. § (1) bekezdése szerint éppen az, hogy minden kötelezett az egész szolgáltatással tartozik, de amennyiben bármelyikük teljesít, vagy a kötelezettséget beszámítással megszünteti, a jogosulttal szemben a többiek kötelezettsége is megszűnik. Ilyen módon nem szükséges megvárni a ... Invest Kft.-vel szemben esetlegesen lefolytatott végrehajtási, vagy felszámolási eljárás eredményét.

Figyelemmel arra, hogy a fentiek szerint a felperes marasztalást kérhetett volna az alperessel szemben, a Pp. 123. §-ában foglalt feltétel nem áll fenn, ezért az elsőfokú bíróság helyes döntést hozott, amikor a keresetet elutasította.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben kiegészített indokolással - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell megfizetnie az alperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költségét. A Fővárosi Ítéltábla az alperes perköltségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdés alapján nettó 15.000 forintban állapította meg a kifejtett jogtanácsosi tevékenységre figyelemmel.

Budapest, 2017. év november hó 16. napján

dr. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

Beszterceyné dr. Benedek Tímea s. k.
előadó bíró

dr. Buglyó Gabriella s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő